

Souhrnná teritoriální informace Namibie

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem
ČR v Pretorii (Jihoafrická republika) ke dni 24.01.2011

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

- Namibijská republika

1.2. Rozloha

- 824 269 km²

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

- Počet obyvatel: 2,108 mil. (2009)
- Hustota na km²: 1,8 obyvatel/km²

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

- 0,95 % (2009) -ovlivněno pandemií HIV/AIDS

1.5. Národnostní složení

- Oshivambo (kolem 50 %), 6 kmenů;
- Kawango - kmeny Kawango, Herero, Caprivi a Tswana (22 %),
- Nama/Damara; Lozi, Kwangali (12 %),
- běloši (6 %) - 85 000 (potomci německých kolonizátorů - cca 1/4, Jihoafričané hovořící afrikánsky - 2/4 a zbytek jsou Jihoafričané hovořící anglicky)
- barevní (míšenci) (5 %)
- Rehobothští míšenci (2,5 %)
- Bušmeni (2,5 %)

1.6. Náboženské složení

- 90 % - křesťané (51 % obyvatelstva je luteránského vyznání, 19 % římskokatolického, 6 % vyznavatelů holandské reformované církve a 5 % anglikánského vyznání)
- 10 % tvoří různá animistická náboženství

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

Oficiální jazyk: angličtina

Další užívané jazyky: místní černošské jazyky – oshivambo, nama/damara, herero, lozi, kwangali a tswana, 10 % obyvatel hovoří afrikánsky (běloši a barevní), potomci Němců stále hovoří německy

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

13 regionů (Caprivi; Erongo; Hardap; Karas; Kavango; Khomas; Kunene; Ohangwena; Omaheke; Omusati; Oshana; Oshikoto; Otjizondjupa)

Hlavní město: Windhoek (230 tis. obyvatel)

Další města: Ondangwa (70 tis.); Oshakati (60 tis.); Walvis Bay (48 tis.); Swakopmund (30 tis.)

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

Měna: namibijský dolar (N\$) - 100 centů (zaveden v září 1993), má stejnou hodnotu jako jihoafrický rand, tj. k 24.1.2011 - 7,06 NAD/1USD, a to na základě členství Namibie v Common Monetary Area (CMA).

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

- 1. ledna - Nový rok
- 21. března - Den nezávislosti
- 6. dubna - Velký pátek (velikonoční - pohyblivé)
- 9. dubna - velikonoční pondělí (pohyblivé)
- 1. května - svátek práce
- 4. května - den Cassinga
- 25. května - den nanebevzetí (pohyblivé)
- 25. května - den Afriky
- 26. srpna - den hrdinů
- 10. prosince - den lidských práv
- 25. prosince - svátek vánoční
- 26. prosince - den rodiny

Úřední hodiny:

- banky - pondělí až pátek 09:00–15:30, sobota 08:30–11:00;
- firmy - pondělí až pátek 08:00–17:00;
- úřady - pondělí až pátek 08:00–17:00.

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Vzhledem k dlouholeté politické a hlavně ekonomické závislosti je prostředí i jednání dosti podobné JAR. Bezpečnostní situace – kriminalita je o něco lepší než v JAR, i když i v Namibii je nutno věnovat zvýšenou pozornost této problematice.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Zdravotnictví v Namibii je na poměrně vysoké úrovni, je však značný rozdíl mezi státními zdravotnickými zařízeními s bezplatnou nebo velmi levnou péčí a soukromými zdravotnickými zařízeními, kde jsou ceny lékařského ošetření značně vysoké. Dohoda o bezplatné lékařské péči mezi ČR a Namibií neexistuje. Z tohoto důvodu doporučujeme českým občanům cestujícím do Namibie uzavřít cestovní přípojištění na úhradu léčebných výdajů.

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Víza: se vydávají na [velvyslanectví Namibijské republiky ve Vídni](#)

V Namibii se vyskytuje malárie, především na severu a východě (v hlavním městě Windhoeku nikoliv), na severovýchodě v regionu Caprivi se vyskytuje ojediněle moucha tse-tse, která roznáší spavou nemoc.

Není omezeno množství cizí měny přivážené do země, a to jakoukoliv formou (hotovost, kreditní karty, šeky, cestovní šeky). V Namibii jsou akceptovány především kreditní karty VISA, MasterCard, American Express a Diners Club, avšak v odlehlejších oblastech omezeně, pouze v hotelích a ve větších centrech - před cestou mimo hlavní centra a města je nutno se informovat. Výměnu valut na namibijský dolar je nutno provést buď na letišti, na větších hraničních přechodech nebo ve velkých městech v bankách nebo směnárnách a v hotelích, protože není zajištěna směna v odlehlejších oblastech.

Časový posun: +2 hod oproti GMT, od března do září je „zimní“ čas, tj. +1 hod oproti GMT.

Mezinárodní provolba: +264

Roční teploty

Nejteplejší měsíce jsou listopad až únor (léto) s průměrnými maximálními denními teplotami 20 až 36°C. Průměrné minimální zimní teploty (červen až srpen) se pohybují v noci od 6 do 10°C, ve dne od 18 do 22°C. Léto je deštivé, nejméně srážek je v zimě.

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

V Namibii není žádný úřad ČR (ani zastupitelský, ani generální, ani honorární konzulát) - teritoriálně příslušný je **ZÚ ČR v Pretorii, JAR**.

Adresa ZÚ ČR:

Velvyslanectví České republiky (Embassy of the Czech Republic)

936 Pretorius Street, Arcadia, Pretoria

Poštovní adresa: P.O.Box 13671, Hatfield 0028, Pretoria

Tel: 0027-12-431 2380

Fax: 0027-12-430 2033

E-mail: pretoria@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/pretoria

Vedoucí zastupitelského úřadu: Radek Rubeš, CDA a.i.

Ekonomický úsek: Ivana Klímová (tel.: 0027-12-431 2385; e-mail: Commerce_Pretoria@mzv.cz)

Země akreditace: Jihoafrická republika, Namibie, Botswana, Svazijsko, Lesotho, Mauricius, Angola, Demokratická republika Svatého Tomáše a Princova ostrova

ZÚ ČR v Pretorii se nachází cca 55 km od mezinárodního letiště v Johannesburgu (O.R. Tambo). **GPS souřadnice:** S 25°44,708` ; E 28°13, 566`

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

Instituce Česká centra, Czech Trade, CzechInvest atd. nejsou v Namibii zastoupeny.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Policie: 101 11; **Hasiči:** 211 11

1.18. Internetové informační zdroje

- [Bank of Namibia](#) (centrální banka)
- [Vláda Namibie](#) (možný přístup na stránky všech ministerstev)
- [Organizace pro rozvoj vývozu](#) při MOP Namibie
- [Namibia Investment Centre](#) – agentura pro podporu investic
- [Offshore Development Company](#)
- [Namibia Trade Directory](#)
- [Namibia Chamber of Commerce and Industry](#)
- [Ministerstvo obchodu průmyslu Namibie](#)

1.19. Adresy významných institucí

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Demokracie založená na Ústavě z roku 1990, kde jsou Národní shromáždění - NS (National Assembly - dolní komora Parlamentu) mající 72 křesel a prezident voleni lidovým hlasováním každých pět let. Dalších až 6 nevolených členů NS jmenuje prezident. První volby se pod patronátem OSN uskutečnily v roce 1989 a vyhrála je strana SWAPO (South West Africa Peoples` Organisation) a prezidentem byl NS zvolen její předseda Sam Nujoma. V dalších volbách v letech 1994 a 1999 získala strana SWAPO dokonce více než 2/3 většinu. Prezident Nujoma byl pak opětovně zvolen jak v roce 1994, tak i 1999, a to i přes skutečnost, že Ústava neumožňuje vykonávat funkci prezidenta více než 2x v po sobě jdoucích funkčních obdobích. Vzhledem k tomu využila strana SWAPO svoji 2/3 většinu a prosadila, že prezident Nujoma nebyl poprvé zvolen přímou volbou, ale Národním shromážděním, a proto mohl být zvolen přímou volbou podruhé a zastávat tak funkci prezidenta i v třetím po sobě jdoucím 5-ti letém období. Sam Nujoma již v prezidentských volbách v roce 2004 nekandidoval a prezidentem byl zvolen kandidát SWAPO (její místopředseda) Hifikepunye Pohamba. Rozložení sil v parlamentu zůstalo i po volbách v listopadu 2004 v podstatě stejné. SWAPO si nadále udrželo velkou většinu, která trvá i po volbách v roce 2009. Tyto volby se nicméně staly těžkou zkouškou pro vládu a soudní systém, neboť opozice vedená novou stranou Rally for Democracy and Progress volby neuznala a jejich výsledky napadla u soudu. Právní bitva probíhala několik prvních měsíců v roce 2010, soud nakonec námitky opozice neuznal. Prezidentem byl opětovně zvolen Hifikepunye Pohamba, v březnu se sešel nový Parlament a byla jmenována nová vláda. Ministrem zahraničí se stal syn prvního prezidenta Utoni Nujoma.

Horní komoru Parlamentu tvoří Národní rada, která má 26 členů, po dvou z každého regionu, kteří jsou voleni každých 6 let.

Prezident jmenuje předsedu vlády, který sestavuje vládu.

K hlavním politickým stranám patří (počet křesel v NS na základě voleb v roce 2009):

- South West Africa Peoples`s Organisation (SWAPO) – 74,29%
- Rally for Democracy and Progress (RDP) - 11,16%

a výběr některých dalších, jejichž zastoupení je minimální:

- Congress of Democrats (CoD)
- Democratic Turnhalle Alliance (DTA)
- National Unity Democratic Organization (NUDO)
- Republican Party (RP)

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

Prezident je volen v přímých volbách a sestavuje vládu – **Hifikepunye Pohamba** (zvolen v roce 2004)

2.3. Složení vlády

- **H. Pohamba** - prezident
- **Nahas Angula** - předseda vlády
- **Marco Hausiku**- místopředseda vlády
- **Utoni Nujoma**- ministr zahraničních věcí
- **Hage Geingob** - ministr obchodu a průmyslu

[Aktuální a úplný seznam vlády](#) zde

3. Zahraničně-politická orientace

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

- OSN a její agentury (UNCTAD, UNESCO a pod.)
- Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD)
- Mezinárodní měnový fond (IMF)
- Světová organizace obchodu (WTO)
- Hnutí nezúčastněných (NAM)
- Africká unie (AU)
- Africká rozvojová banka (ADB)
- Jihoafrická celní unie (SACU)
- Společná měnová oblast (Common Monetary Area – CMA)

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

- Marakešská dohoda o založení WTO z 15. 4. 1994 a další dohody v rámci WTO
- Mnohostranná měnová dohoda z 6. 2. 1992 (JAR, Lesotho, Svazijsko a Namibie) - smluvní úprava vztahů v rámci Společné měnové oblasti CMA
- Dohoda o SACU z 21. 10. 2002 (JAR, Botswana, Lesotho, Svazijsko a Namibie)
- Smlouva o založení SADC - 1992 (14 členských zemí)
- SADC obchodní protokol z 9. 9. 1996 - předpokládá sjednání Dohody o volném obchodu
- Dohoda o volném obchodu (v rámci SADC) - vstoupila v platnost 1. 9. 2000 (pouze 11 členských zemí SADC - Botswana, Lesotho, Malawi, Mauritius, Mozambik, Namibie, JAR, Svazijsko, Tanzanie, Zambie a Zimbabwe, neúčastní se Angola, Demokratická republika Kongo a Seychelly)
- Dohoda z Cotonou mezi EU a zeměmi ACP (Afrika, Karibská oblast a Pacifická oblast), jejíž obchodní ustanovení mezi EU a Namibií měla být v platnosti do 31.12.2007 a poté (od 1.1.2008) být nahrazena tzv. mezitímními dohodami o hospodářském partnerství (interim EPA). Namibie doposud k interim EPA nepřistoupila - podepsání EPA bude mít značný vliv na namibijské zemědělství a průmyslový rozvoj. Dále by Namibie přišla o možnost uplatňování vývozních daní na suroviny.
- Konvence o mezinárodním obchodě s ohroženými druhy fauny a flory (CITES)

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

Dosud nebyly uzavřeny žádné smluvní dokumenty mezi ČR a Namibií.

Od 1. 5. 2004, kdy vstoupila ČR do EU, platí v česko-namibijských obchodních vztazích smluvní úprava EU, tj. Dohoda z Cotonou, jejíž obchodní ustanovení platila do 31.12.2007 a poté (od 1.1.2008) být nahrazena tzv. mezitímními dohodami o hospodářském partnerství (interim EPA). Namibie doposud k interim EPA nepřistoupila - Namibie se obává, že otevření namibijského trhu konkurenceschopnějším evropským společnostem by vážně ohrozilo budoucí hospodářský růst.

4. Ekonomická charakteristika země

Hospodářství Namibie je silně závislé na těžbě a zpracování nerostných surovin pro vývoz. Těžba představuje 8 % HDP, ale poskytuje více než 50 % devizových příjmů.

Namibie je 4. největším vývozcem minerálů v Africe; 5. největším producentem uranu, a dále výrobcem velkého množství olova, zinku, cínu, stříbra a wolframu.

Důlní sektor zaměstnává jen asi 3% populace, zatímco zhruba polovina obyvatel je existenčně závislá na zemědělství. Namibie běžně dováží zhruba 50 % svých obilovin. V suchém období trpí Namibie nedostatkem potravin. Namibijská ekonomika je úzce spojena s Jihoafrickou republikou.

Namibie čerpá 40 % svého rozpočtu z příjmů z Jihoafrické celní unie (SACU). Zvýšené platby ze SACU umožnily Namibii dosáhnout v roce 2007 přebytku rozpočtu, a to poprvé od získání nezávislosti. Příjmy ze SACU však v roce 2009 v důsledku globální ekonomické krize výrazně poklesly. V letech 2003 - 2008 ekonomika rostla vlivem zvýšené produkce ryb a těžbě zinku, mědi, uranu, stříbra. V posledních letech (2009, 2010) růst ekonomiky stagnoval kvůli nízkým úvěrům, vyšším nákladům na výrobu kovů a kvůli globální ekonomické recesi.

HDP (v paritě kupní síly, 2009): 3,53 mld. USD; 13,44 mld. USD (2008)

HDP(oficiální směnný kurz, 2009): 9,039 mld. USD

HDP- růst reálného kurzu: 0,7% (2009); 2,9% (2008)

HDP - složení podle odvětví, 2009: zemědělství: 9,2%; průmysl: 34,8%; služby: 56%

Míra nezaměstnanosti(2009): 6,5 %; (2008 - 10,3 %)

Investice (2009): 22,7%HDP

Rozpočet:příjmy: 2,45 mld. USD; výdaje: 2,977 mld. USD

Veřejný dluh: 19,1% HDP (2009); 20% HDP (2008)

Míra inflace(spotřebitelské ceny): 8,8 % (2009); 10,3% (2008)

Vývoz: diamanty, měď, zlato, zinek, olovo, uran, dobytek, zpracované ryby, karakul. kůže

Dovoz: potraviny, ropné produkty a paliva, stroje a zařízení, chemické látky

Rezervydevizazlata: 1,516 mld. USD (2009)

Zemědělská produkce: proso, čirok, podzemnice olejná, vinné hrozny, hospodářská zvířata, ryby

Průmysl: masný průmysl, zpracování ryb, mléčných výrobků, těžba (diamantů, olova, zinku, cínu, stříbra, wolframu, uranu, mědi)

Průmyslová výroba, tempo růstu: -6,7 % (2009)

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Namibijská ekonomika rostla v posledních letech v průměru o 3–4 % ročně (prognóza pro 2011 - 3,9%). To je sice více, než v řadě jiných afrických zemí, nestačí to však na to, aby bylo dosaženo deklarovaného cíle ve „Vizi 2030“ stát se rozvinutou zemí v roce 2030 a radikálně snížit chudobu.

Mezi **nejvýznamnější odvětví namibijské ekonomiky** patří především státní a regionální správa a státní organizace (20% podíl na tvorbě HDP), finance a vnitřní obchod včetně obchodu s nemovitostmi (11,4%), důlní průmysl (15,8% - především těžba diamantů, uranu, mědi a v posledních letech i zinku), zahraniční obchod, rybolov a zemědělství (8,9 %) a zpracovatelský průmysl (13,2%).

V rámci důlního průmyslu vykázala v posledních letech nárůst především **těžba diamantů**, kde je hlavním producentem NamDeb společný podnik namibijské vlády a nadnárodní firmy z JAR De Beers, který těží diamanty jak na tradičních ložiscích na jihozápadě Namibie, tak i pod mořskou hladinou v přilehlých oblastech. Významným impulsem bylo otevření dolu a rafinerie na zinek Scorpion. **Těžba uranu** v posledních letech stagnovala, ale po otevření nového výnosnější dolu nedaleko dolu Rössing, který je největším povrchovým dolem na těžbu uranu na světě, avšak s nízkým obsahem rudy, poskočila Namibie na 5. příčku největších producentů uranu světa.

Některá tradiční odvětví, jako např. chov dobytka a rybolov a zpracování ryb prožívají z různých důvodů těžká období. Poslední dobou se rozvíjí textilní průmysl a zpracování diamantů, zde však naráží zpracovatelé na skutečnost, že prakticky veškerá produkce surových diamantů se vyváží do Londýna a pro zpracování se musí zpět dovážet.

Turistický sektor nadále roste, i když již menším tempem, neboť zvyšující se ceny služeb odrazují část klientely. Určitou překážku představuje i relativně malý trh a nepochybně i geografická blízkost sousedního giganta Jihoafrické republiky. Rozhodně má negativní vliv na některá odvětví (především rybnářství) silný namibijský dolar, stejně jako v JAR je to v případě silného randu.

Většina elektrické energie je generována ve vodní elektrárně Ruacana na řece Kunene (výkon 240 MW - 47 % potřeby Namíbie). Druhým největším zdrojem je tepelná elektrárna ve Windhoeku s výkonem 120 MW.

Namibijské vývozy směřují do JAR, Velké Británie, Španělska, Francie. Celkový vývoz je tvořen ze 45 % vývozem diamantů, dále hotové výrobky, potraviny a živá zvířata a nerostné suroviny a rudy (uran, měď a zinek). Dovozy přicházejí z JAR, SRN, Velké Británie, Španělska a Švýcarska. Hlavními dovozními položkami jsou dopravní zařízení, stroje, chemikálie, ropa a ropné výrobky a potraviny.

Mezi největší zahraniční investice patřila tzv. Skorpion - důl na zinek a zpracovatelský závod (náklady 454 mil USD). Byla to zatím největší investice v Namibii po získání nezávislosti do důlního průmyslu. Zpracovatelskému závodu pak byl udělen namibijskou vládou statut Exportní výrobní zóny. Dalším významným investičním projektem bylo vybudování textilního závodu malajsijské firmy Ramatex, jehož výroba byla převážně určena na vývoz v rámci preferenčního dovozního režimu AGOA (Africa Growth and Opportunity Act) do USA. Přesto Namíbie pociťuje nedostatečný příliv investic, a to jak ze strany místních, tak i zahraničních investorů.

Rovněž státní finance se nenacházejí v nejlepším stavu. Státní dluh přesáhl 30 % HNP. Většina tohoto dluhu byla použita na spotřebu a ne na podporu ekonomického růstu. I když je Namíbie považována za dobrého dlužníka, který své dluhy včas splácí, výše dluhu vyvolává obavy. Daňová základna je poměrně malá a státní úřady mají sklon k nadměrným výdajům.

Výdaje na sociální služby jsou v Namibii v poměru k ostatním výdajům vlády jedny z nejvyšších v rozvojových zemích. Z řady příčin ale není dosahováno takových výsledků, jaké by se daly z objemu vynakládaných prostředků očekávat. Pandemie HIV/AIDS pak představuje jeden z hlavních faktorů vedoucích k enormnímu zvyšování výdajů na zdravotní péči na straně jedné a snižování počtu kompetentního personálu ve zdravotnictví a ve školství na straně druhé. Současně pandemie má i svůj negativní vliv na ekonomický růst z důvodu nutnosti neustálé rotace pracovních sil a vyšších nákladů na zaškolení a zvyšování kvalifikace.

Dalším omezujícím faktorem ekonomického růstu je nízká efektivita realizace vládních programů. Analytická činnost a následná politická rozhodnutí dosahují ve většině případů vysoké kvality, implementace přijatých rozhodnutí je ale velice špatná. Podle nedávné studie Světové banky Namíbie nebude schopna dosáhnout deklarovaných cílů pro rok 2030 pokud se v nejbližších 5-10 letech dramaticky nezvyšuje efektivita zejména školského systému, ale i zdravotnictví.

Roste tlak na vládu, a to i ze strany členů SWAPO, na urychlení hospodářských a sociálních reforem, včetně reformy pozemkové, zejména pak na rychlejší zavádění politiky zvýhodňování černošského obyvatelstva do praxe (politika BEE - Black Economic Empowerment - zvýšení ekonomického vlivu historicky znevýhodněného černošského obyvatelstva, tzv. afirmativní akce jak ve státní správě, tak i v podnicích, především v důlním průmyslu a rybnářství). Proces BEE není v Namibii tak propracovaný jako v JAR.

Na základě Zemědělského (komerčního) zákona o pozemkové reformě z roku 1995 je prováděna v Namibii pozemková reforma, která má „redistribuovat“ půdu bělošských komerčních farem (4.500 největších bělošských farem pokrývá plochu 31 mil. ha, což je 37 % plochy Namíbie) vesnickým černošským obyvatelům. Stejně jako v JAR se provádí formou „willing buyer, willing seller“, což je drahé a pomalé.

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

Makroekonomické ukazatele namibijské ekonomiky za roky 2006–2010

Ukazatel	MJ	2006	2007	2008	2009	2010
HDP v běžných cenách	mld USD	7,9	8,8	8,8	9,2	9,9
HDP na obyvatele	USD	5844,2	6198	6438,3	6327,1	6509,7
růst HDP	%	7,1	5,5	3,3	-1,8	3,0
míra inflace	%	5,0	6,7	10,3	8,8	6,2
průměrný kurz	N\$ /USD	6,8	7,0	8,3	8,5	8,8
úrokové sazby	% p.a.	13,75	15,25	14,75	11,25	11,75

Zdroj: Bank of Namibia – Annual Report 2010

Podíl jednotlivých odvětví namibijského hospodářství na tvorbě HDP a jejich nárůst v letech 2008 a 2009

odvětví hospodářství	2008 (%)	2009 (%)
Zemědělství, lesnictví a rybolov	8,7	8,9
těžební průmysl	11	15,8
zpracovatelský průmysl	15,7	12,4
energetika	2,5	2,2
stavebnictví	3,7	4,1
obchod	10,9	10,5
doprava a telekomunikace	4,8	4,8
finanční a podnikatelské služby	2,2	11,4
státní správa	21	20
ostatní	7	9

Zdroj: Bank of Namibia – Annual Report 2010

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

Zpracovatelský průmysl se podílel v roce 2009 12,4 % na tvorbě HDP a zaměstnává 7 % pracujících. Produkce potravinářského průmyslu nadále roste a tvoří 75% přidané hodnoty tohoto odvětví. Především se jedná o zpracování ryb, masa, pivovarnictví, výrobu nápojů a mléčných produktů. Další obory zpracovatelského průmyslu jsou výroba kovů a konzerv, výroba dřevěných produktů včetně nábytku, chemikálií, barev, plastických obalů, textilu a kožených produktů. Největší vývozní položkou jsou rybí výrobky (60 % vývozu zpracovatelského průmyslu) a masné výrobky (20 %).

Hlavním opatřením na podporu rozvoje zpracovatelského průmyslu je Rozvojový program vývozních výrobních zón (Export Processing Zone Development Programme), do kterého v současné době spadá více než 80 firem, z toho je 21 aktivních, a to v oborech zpracování zemědělských produktů, potravinářství, elektroniky, motorových vozidel a textilního průmyslu.

Těžební průmysl

Namibie těží také ze zařazení do preferenčního systému USA na dovoz zboží z Afriky, tzv. AGOA (African Growth Opportunity Act), zvláště v textilním a oděvním průmyslu.

Namibie má značné nerostné bohatství a těžební průmysl se podílí téměř 16 % na tvorbě HDP (2009 - novější statistiky nejsou zatím k dispozici). Diamanty se podílejí na celkové hodnotě vývozu nerostných surovin 90 %. Dále se těží uran, měď, olovo, zinek a také zlato. Nerostné suroviny jsou hlavní exportní položkou Namibie.

Diamanty jsou z 95 % těženy společností Namded Diamond Corporation, která je společným podnikem s rovným podílem vlády Namibie a nadnárodní společnosti z JAR De Beer. Také většina dalších těžařských společností je částečně v rukou nadnárodních společností (těžba uranu – společnost Rio Tinto, komplex na těžbu a rafinaci zinku Skorpion, který byl uveden do provozu v roce 2003 s kapacitou 150 tis. t čistého zinku a bude se řadit mezi deset největších producentů zinku na světě, byl vybudován firmou Anglo Base Metals a má statut Export Processing Zone).

4.4. Stavebnictví

Výkony tohoto odvětví v posledních letech kolísají, a to v souvislosti s vývojem úrokových měr a s výší investičních výdajů vlády ve státním rozpočtu. V důsledku snížení úrokových měr došlo k oživení stavebních aktivit, především v rámci projektů investiční výstavby soukromých firem.

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Zemědělská produkce (včetně lesnictví a živočišné výroby) kolísá s ohledem na klimatické podmínky a průměrně představuje 8 % tvorby HDP. Hlavními zemědělskými produkty jsou kukuřice, obilí, bavlna a také hovězí maso (hlavně pro vývoz do EU v rámci preferenčního ujednání). Dále jsou to živý hovězí dobytek, ovce a kozy pro vývoz do JAR. Produkce hovězího masa představuje 80 % celkové produkce masa a 40 % celkové zemědělské produkce. Roste chov pštrosů.

Namibie je tak soběstačná v červeném mase, ale dováží cca 50 % spotřeby obilovin, zvláště pšenice a kukuřice. Vládními prioritami je přechod na zemědělské produkty s vyšší přidanou hodnotou, jako např. bavlna, vinné hrozny a ovoce.

Namibijská agronomická rada (Namibian Agronomic Board) je oficiální marketingovou organizací pro kontrolované zemědělské produkty – pšenice, kukuřice a mouka. Jejím úkolem je podpora zemědělství formou podpory výroby, zpracování a marketingu těchto výrobků. Ceny jsou však stanovovány bez vládních intervencí na základě jednání mezi mlynáři a producenty. Masná rada Namibie (Meat Board of Namibia) reguluje živočišnou výrobu a kontroluje příslušné výrobky. Současně Masná rada poskytuje krátkodobé komerční úvěry pro producenty masa z důvodu podpory rozvoje tohoto odvětví.

Rybolov je jedním z nejvýznamnějších odvětví přispívajících k růstu namibijské ekonomiky. Prakticky 95 % úlovků jde na export, především ve formě zpracovaných ryb, a to do zemí SACU a EU. Rybářství zaměstnává 14 tis. pracovníků, a to ze 60 % v 16 zpracovatelských závodech. Vydávání kvót na lov ryb patří k významným příjmům vlády. Tzv. úhrnný povolený úlovek (Total Allowable Catch – TAC) kolísá v posledních letech takto (v tis. tun):

Rok	2007	2008	2009
TAC	372,5	247,5	249,7

Vládní politika v oblasti vydávání kvót a poplatků za ně sleduje tzv. „namibizaci“ odvětví (zvýhodnění namibijských rybářů) a také podporu posilování vlivu původních Namibijsců (tzv. „empowerment“).

4.6. Služby

Služby dominují tvorbě namibijského HDP, z toho hlavní podíl připadá na veřejné služby, reality a podnikatelské služby, velko- a maloobchod, doprava a skladování a finanční služby.

Telekomunikacím dominují dvě monopolní firmy - v oblasti pevných linek je to státní společnost Telecom Namibia a v oblasti mobilních telefonů je to společný podnik Mobile Telecommunications Company (MTC), ve kterém vlastní vláda 51 % a zbytek 2 švédské firmy (Telia International a Swedfund International).

Finanční služby jsou v Namibii relativně dobře rozvinuté. V Namibii je 5 komerčních bank, státní Agricultural Bank of Namibia, Post Office Savings Bank, několik obchodních bank a řada nebankovních finančních institucí, jako pojišťoven, penzijních fondů a pod. Všechny komerční banky jsou soukromé se značným kapitálovým podílem jihoafrických bank (Standard Bank a First National Bank, které ovládají dvě třetiny bankovního trhu).

Cestovní ruch je třetím největším vývozním odvětvím s podílem na tvorbě HDP ve výši 7 % a počtem zaměstnanců přes 50 tis. Počet příjezdějících turistů roste a největší podíl mají Jihoafričané a dále pak Němci a Britové.

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Dopravní infrastrukturu dominuje státní společnost TransNamib Ltd., která má monopol v železniční dopravě prostřednictvím své dceřiné firmy TransNamib Rail, provozuje národní leteckou společnost Air Namibia a poskytuje služby v silniční nákladní i osobní dopravě prostřednictvím TransNamib Carriers.

Silniční síť je dlouhá přes 40 tis. km, z čehož jen hlavní silniční tahy jsou asfaltované (přes 6 tis. km), ostatní jsou prашné, avšak ve velmi dobré kvalitě. Také síť železnic, která má 2.382 km, se rozšiřuje, a to o trasu Tsumeb - Ondangwa. Namibijská železnice je však napojena pouze na železnici v JAR a má stejný rozchod jako jihoafrická, tj. cca 1 m. Namibie má dva přístavy - nejvýznamnější a největší je Walvis Bay a dále je to Luderitz. Oba jsou provozovány polostátní firmou Namibian Port Authority (NamPort).

V souvislosti s rozvojem průmyslu roste význam energetiky a také vodního hospodářství, které má však vzhledem ke klimatickým podmínkám velmi omezené zdroje. Proto bude do budoucna hrát významnou roli čištění a úprava vody.

Namibie má naleziště plynu v pobřežní oblasti Atlantického oceánu (naleziště Kudu), ale nikoliv ropy. 2/3 spotřeby energie je kryta ropnými produkty a plynem a 1/3 je kryta elektrickou energií. Výroba a rozvod elektrické energie je v rukou státní firmy Nampower. Elektřina je ve velké míře dovážena od firmy Eskom z JAR (70 %). Dále dodává elektřinu vodní elektrárna Ruacana na Cunene River a Van Eck tepelná elektrárna ve Windhoeku. Počítá se s rozvojem výroby elektřiny s využitím namibijského zemního plynu.

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Namibie je významným příjemcem rozvojové pomoci. Hlavními poskytovateli Oficiální rozvojové pomoci (Official Development Assistance - ODA) jsou z jednotlivých zemí Německo, USA, Švédsko, Nizozemí a Finsko .

V rámci multilaterální pomoci je to především EU a OSN.

Namibie je významným příjemcem rozvojové pomoci ČR v rámci subsaharské Afriky, ačkoli nepatří mezi prioritní teritoria při poskytování zahraniční rozvojové pomoci.

Namibie poskytuje pouze omezenou humanitární pomoc v případech přírodních katastrof okolních afrických států.

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10 plánované
Příjmy a dary	1398,6	1834,8	2966,4	4472,3
Výdaje	1 619,5	1967,9	1927,1	2 035,0
Saldo	- 220,9	- 133,1	1039,3	2437,3

Zdroj: Bank of Namibia, Annual Report 2010

Fiskální rok začíná v Namibii 1.4. a končí 31.3. Devizové rezervy dosáhly v roce 2009 hodnoty 1,89 mld. USD.

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

Platební bilance v mil. USD

	2006	2007	2008	2009
Obchodní bilance	95,8	-181,2	-840,7	-1212,1
Běžný účet	1114,6	846,4	296,7	302,5
Finanční a kapitálový účet	-1047,59	-694,3	-159,4	-161,9
Čisté chyby a opomenutí	340,6	266,2	-136,7	-24,8
Celková bilance	408,8	606,9	941,9	166,41

Zdroj: Bank of Namibia - Annual Report 2010

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Zahraniční zadluženost vlády dosáhla v roce 2009 hodnoty 455,07 mil. USD a nadále roste (novější čísla nejsou k dispozici).

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

V Namibii je 5 komerčních bank, státní Agricultural Bank of Namibia, Post Office Savings Bank, několik obchodních bank a řada nebankovních finančních institucí, jako pojišťoven, penzijních fondů a pod.

Všechny komerční banky jsou v soukromém vlastnictví s podstatným podílem jihoafrického kapitálu:

- Standard Bank of Namibia - 100 % vlastněno jihoafrickou bankou Standard Bank;
- First National Bank of Namibia - z velké části vlastněno jihoafrickou bankou First National Bank;
- Commercial Bank of Namibia - kapitál jihoafrický, francouzský a německý;
- Bank Windhoek - 56,4 % namibijského kapitálu;
- City Savings and Investment Bank - 46,5 % namibijského kapitálu.

Bankovní trh je regulován centrální bankou Bank of Namibia a finanční trh Ministerstvem financí. V roce 2002 byla vládou založena nová organizace pro regulaci a dohled nad bankami a finančními institucemi Namibian Financial Institutions Supervisory Authority.

Trh s akcemi je provozován společností Namibian Stock Exchange, která je napojena na Johannesburg Stock Exchange z JAR.

Namibijské pojišťovny jsou soukromé a převážně vlastněny jihoafrickými pojišťovacími společnostmi. Nabízejí celou řadu pojišťovacích služeb. Penzijní a pojišťovací fondy musí podle vládního nařízení směřovat 35 % svých investic v rámci Namibie.

5.5. Daňový systém

Od listopadu 2000 byla zavedena daň z přidané hodnoty (VAT) ve výši 15 %, pro luxusní výrobky ve výši 30 %, která však byla snížena na základní sazbu 15 % od října 2002.

Daň z příjmu právnických osob činí 35 %, daň těžebních společností se pohybuje mezi 25 až 60 % (daň z těžby diamantů je 50 % plus přírážka 10 %), daň podniků produkujících ropné výrobky činí 42 % plus dodatečná daň ze zisku, daň z příjmu fyzických osob je také 35 %.

6. Zahraniční obchod země

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

	2006	2007	2008	2009	2010 odhad
Dovoz	1 349,0	1 282,5	1 726,0	2 017,0	2 246,3
Vývoz	1 147,0	1 071,6	1 260,2	1 739,9	1 822,7
Saldo	- 202,0	- 210,9	- 465,8	- 277,1	- 423,6

Nerostné suroviny, především diamanty dominují exportu. Exportními trhy jsou především JAR a EU. V dovozu jsou největšími položkami strojírenské výrobky, dopravní zařízení, chemikálie, paliva, potraviny a nápoje a kovy. Největším partnerem v dovozu zboží je JAR se 77,3 % celkového dovozu.

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

EU a JAR jsou hlavními obchodními partnery Namibie. Namibie využívá výhod preferenčního obchodně politického režimu s EU na základě dohody EU se zeměmi ACP (blíže viz kapitola 2.3 výše) a s USA na základě AGOA.

Hlavní vývozní země

Země	Podíl v %
JAR	31,5
Angola	14,6
V.Británie	24,6
Španělsko	12,1
Francie	6,3

Hlavní dovozní země

Země	Podíl v %
JAR	77,3
Německo	3,1
V.Británie	2,6
Španělsko	1,2
Švýcarsko	1,2

6.3. Komoditní struktura

Výrobky zpracovatelského průmyslu se staly v roce 2009 největší vývozní položkou díky vývozu zpracovaných ryb a nápojů a potravin. Druhou největší položkou je vývoz rud a minerálů, kam patří vývoz diamantů, dále to jsou rudy kovů včetně uranu.

V dovozu byly v roce 2009 hlavními položkami vozidla a dopravní prostředky, paliva, chemické a gumárenské výrobky, stroje a elektrická zařízení a také potraviny a nápoje.

6.4. Dovozní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Dovoz zboží ze zemí mimo SACU podléhá společnému vnějšímu tarifu („Common External Tariff“), který se vybírá v rámci celé unie a je poté přerozdělován mezi členské země podle jejich ekonomické síly. Také řada dovozních podmínek podléhá ustanovením o celní unii. Cla a spotřební daně na určité výrobky jsou stanovovány JAR s platností pro všechny členy a odpovídají tak spíše požadavkům JAR než např. Namibie. Od listopadu 2000 se uplatňuje při dovozu daň z přidané hodnoty 15 %, která se počítá z ceny FOB

plus 10 %. S ohledem na SACU musí Namibie uplatňovat stejná anti-dumpingová a ochranná opatření uplatňovaná JAR.

Dovozci musí mít dovozní povolení od Ministerstva obchodu a průmyslu Namibie a musí být namibijským občanem nebo rezidentem. Používání celních agentů je nepovinné. Všechny dovozy podléhají licenčnímu režimu u Ministerstva obchodu a průmyslu (MOP), licence jsou automatické, pouze pro statistické účely. Neautomatickým licencím podléhá dovoz léků, chemikálií, mražených a chlazených ryb a masa, živých zvířat a genetických materiálů, kontrolovaných ropných produktů, zbraní a střeliva, diamantů, zlata a dalších nerostů a také všech „second-hand“ výrobků, jako např. oděvů a automobilů. Licence se vydává na základě povolení vydaného příslušným ministerstvem.

Vývozci nemusejí být registrováni, pouze exportéři masa musí mít registraci u Meat Board. Vývozy mimo země SACU podléhají neautomatickým licencím (mimo položky podléhající neautomatickým vývozním licencím – léky, živá zvířata a genetické materiály, všechny pěstrosí chovné materiály, maso a zvěřina, chráněná zvířata podle úmluvy CITES, rostliny, zbraně a střelivo, nerosty, včetně zlata a diamantů.

6.5. Ochrana domácího trhu

Kromě celních sazeb nejsou uplatňovány žádné další administrativní překážky mající za cíl omezení dovozů.

6.6. Zóny volného obchodu

V současné době je Namibie signatářem těchto mnohostranných preferenčních ujednání:

- Celní unie SACU (Southern African Customs Union) - Botswana, JAR, Lesotho, Namibie, Svazijsko - obchod nepodléhá celnímu odbavení (i ve statistikách není veden jako součást zahraničního obchodu) pouze platbě DPH;
- SADC (South African Development Community) - jedná se o oblast volného obchodu, která byla založena SADC Trade Protocol, podepsaným v srpnu 1996.

Dále je Namibie součástí ujednání poskytujících nreciproční preference na dovoz zboží z rozvojových zemí do EU a USA, a to:

- Dohoda z Cotonou mezi EU a zeměmi ACP (Afriky, Karibiku a Pacifiku) - podepsáno 23. 6. 2000 a v ní uvedená nreciproční preferenční opatření jsou v platnosti do 31.12.2007. Od roku 2008 měly vstoupit v platnost dohody o volném obchodu „Economic Partnership Agreements“ (EPAs), které by měly být reciproční, ovšem negociační proces je doposud prolongován. Dle současných informací by mělo dojít k jejich uzavření během 2011.
- AGOA (African Growth and Opportunity Act) - je v oblasti obchodu s textilem uplatňován mezi Namibií a USA preferenční režim na dovoz do USA.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Vzájemný obchod je jak z pohledu ČR, tak i Namibijské republiky, zanedbatelný a pohyboval se většinou v řádu statisíců USD ve vývozu z ČR. Během posledních let byl většinou pasivní. Za období 01 -11/2010 činil vývoz do Namibie 856 tis. USD a dovoz z Namibie představoval 2,5 mil. USD.

Jako perspektivní je možno vidět **ekologická zařízení na čištění odpadních vod a úpravní vody** (vzhledem ke značnému nedostatku vody a nutnosti šetřit s ní), **některé strojírenské položky především pro těžební průmysl**. Namibijská strana nabízí spolupráci v oblasti výroby obuvi, skla a automobilové techniky formou společných podniků.

7.1. Smluvní základna

Dosud nebyly mezi ČR a Namibií uzavřeny žádné smluvní dokumenty obchodní a ekonomické povahy.

Po vstupu ČR do EU převzala ČR jednotnou obchodní politiku EU a z tohoto důvodu vstoupila do Dohody z Cotonou mezi EU a zeměmi ACP, jejíž ustanovení týkající se obchodně politických vztahů vypršela ke dni 31.12.2007. Poté mělo následovat (od 1.1.2008) uzavření tzv. mezitímních dohod o hospodářském partnerství (interim EPA) mezi EU a jednotlivými zeměmi. Namibie doposud interim EPA nepodepsala (blíže viz bod 2.3 výše).

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let v tis. USD

	2006	2007	2008	2009	11/2010
Vývoz	242	602	978	2 977	856
Dovoz	1 430	1 673	1 805	2 074	2 575
Saldo	- 1 188	- 1 071	- 827	903	- 1719

Zdroj: statistiky ČSÚ

Vzájemný obchod je jak z pohledu ČR, tak i Namibijské republiky, zanedbatelný a pohyboval se většinou v řádu statisíců USD ve vývozu z ČR. Během posledních let byl většinou pasivní.

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Aktuální komoditní struktura českého zahraničního obchodu s Namibijskou republikou za leden - listopad 2010 (tis. USD)

Kód zboží SITC	Název zboží	Vývoz	Dovoz
0	Potraviny a živá zvířata	2131	1391
7	Stroje a dopravní prostředky	559	1085
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	73	57
8	Průmyslové spotřební zboží	254	28
2	Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv	0	4

Zdroj: statistiky MPO a ČSÚ

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

Jako perspektivní je možno vidět ekologická zařízení na čištění odpadních vod a úpravny vody (vzhledem ke značnému nedostatku vody a nutnosti šetřit s ní), některé strojírenské položky především pro těžební průmysl. Namibijská strana nabízí spolupráci v oblasti výroby obuvi, skla a automobilové techniky formou společných podniků.

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Dle dostupných informací neexistuje ZÚ ČR v Pretorii žádný joint-venture české a namibijské firmy. Mezi namibijskými podnikatelskými subjekty je spíše zájem o zakládání společných podniků a investice v ČR.

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

Ekonomický úsek neregistruje žádnou poptávku po českém zboží, ani nabídku na výrobní kooperaci.

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

Namibie je příjemcem zahraniční rozvojové spolupráce. Česká republika poskytuje finanční prostředky prostřednictvím EU.

V roce 2011 nerealizuje ČR v Namibii žádný bilaterální rozvojový projekt.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Dle údajů dostupných ZÚ nedošlo mezi Namibií a ČR v roce 2010 k obchodní výměně v tomto směru.

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Nejsou známy.

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Vzhledem ke vzdálenosti trhu je žádoucí při vývozu českého zboží využívat místních zástupců, případně podle charakteru zboží distributorů. Pro počáteční kontakty a obchodní případy se doporučuje opatrnost při poskytování platební podmínky - nejlépe dokumentární akreditiv.

Většina významnějších firem má úzké napojení na jihoafrické, případně jiné nadnárodní společnosti. Z toho důvodu je nákupní politika utvářena mateřskou firmou v zahraničí.

V oblasti podpory vývozu namibijského zboží a podpory přílivu zahraničních investic působí [Ministerstvo obchodu a průmyslu Namibie](#) (MOP). Podporu vývozu namibijského zboží provádí subdivize podpory vývozu MOP v rámci ředitelství pro mezinárodní obchod.

Podporu přílivu zahraničních investic do Namibie provádí [Namibia Investment Centre](#) (NIC - Namibijské investiční středisko), které je samostatným odborem MOP. NIC funguje jako agentura na podporu investic a má své zástupce v zahraničí na namibijských zastupitelských úřadech v Berlíně, Kuala Lumpur, Paříži, Pretorii a Washingtonu. V případě, že se český subjekt rozhodne založit vlastní kancelář, reprezentaci či společný podnik v Namibii, je možno doporučit využití služeb této investiční agentury. NIC je „one-stop“ centrum služeb pro zahraniční investory.

V oblasti podpory přílivu zahraničních přímých investic spolupracuje NIC úzce s [Offshore Development Company](#) (ODC), která byla založena jako soukromá společnost se státním podílem. ODC monitoruje, řídí a propaguje režim Exportních výrobních zón jako hybnou sílu exportně orientované industrializace Namibie. Současně podporuje strategické projekty rozvoje průmyslu.

Navazováním kontaktů a zajišťováním programu pro zahraniční mise podnikatelů se zabývá [Namibia Chamber of Commerce and Industry](#) (Namibijská obchodní a průmyslová komora).

Významnými místními obchodními a průmyslovými komorami jsou:

- Walvis Bay Chamber of Commerce and Industry - e-mail: [wbcci@iafrica.com.na](mailto:wbcc@iafrica.com.na)
- Windhoek Chamber of Commerce - e-mail: windhoek@ncci.org.na

Oblast veřejných zakázek je upravena zákonem č. 16 z roku 1996. Realizace zakázky musí být přes Tender Board of Namibia, která zakázky uděluje na základě výběrového řízení (hodnota vyšší než 10 000 N\$). Tendry jsou zveřejňovány v namibijském tisku a jsou otevřeny pro zahraniční účastníky. V Namibii registrovaní tuzemští dodavatelé mají cenovou preferenci na základě lokálního podílu. Namibia nemá oficiální protiodběrovou nebo off-setovou právní úpravu.

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Namibijský trh je značně vyspělý a přibližuje se svými rysy i zákonitostmi nejvyspělejších zemí světa. Preciznost a solidnost ve vzájemné spolupráci jsou naprostou samozřejmostí. U zboží spotřebního charakteru dává většina firem přednost napojení bezprostředně na výrobce z důvodu uspořené nákladů na prostředníky. U strojírenského zboží je již více využíván distributor se svými sklady, který nakupuje na vlastní účet a prodává menším firmám.

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Podmínky pro zaměstnávání cizinců a místních sil byly v minulých letech zjednodušeny. Zaměstnávání cizince se musí prokázat především povolením k dlouhodobému pobytu v Namibii. Pro jeho získání musí předložit doklad potvrzující účel pobytu na území Namibie, adresu přechodného bydliště v Namibii a pro některá odvětví bývá vyžadován i výpis z trestního rejstříku.

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Namibie má hybridní právní systém, kombinaci práva psaného, kodifikovaného a práva zvykového.

Tento systém umožňuje následující hlavní formy zajištění přítomnosti zahraničního subjektu v Namibii:

- společnost (soukromá i veřejná) - company;
- uzavřená společnost (Close Corporation) - je velmi podobná „Company“.
- společenství (Partnership) - jedná se o obchodní spojení mezi dvěma či více osobami, nebo společnostmi. Neexistuje formální požadavek, který by reguloval utvoření „Partnership“. Může mít alespoň dva, ale ne více než 20 partnerů.
- dceřiná společnost (Subsidiary). Dceřiná společnost je považována za jihoafrickou společnost. Právní zodpovědnost mateřské společnosti je omezena do výše vloženého akciového kapitálu.
- pobočka (Branch). Pobočka zahraniční společnosti je považována za „vnější“ společnost a jako taková se musí zaregistrovat u Registrar of Companies. Podléhá předpisům podle Companies Act. Musí být každoročně auditována.

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

Vzhledem k vzrůstající kvalitě namibijského trhu jsou propagace, marketing a reklama jedním ze základních předpokladů úspěchu na trhu. V tomto oboru působí řada specializovaných firem a asociací, které jsou schopny poskytovat servis na vysoké profesionální úrovni.

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Pokud se česká firma dostane do obchodního sporu s firmou v Namibii, je užitečné využít poradenskou asistenci místní právní kanceláře, která je dobře seznámena s lokálními zvyklostmi a právním systémem.

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

Rada pro výběrové řízení Namibie ([Tender Board of Namibia](#)) je odpovědným orgánem za zadávání veřejných zakázek na zboží a služby.

Právní rámec: Tender Board of Namibia Act č. 16 z roku 1996; Tender Board Regulation; Tender Board of Namibia Code of Procedures

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Tržní systém v Namibii má již dlouhodobou historii, na rozdíl od novodobé historie tohoto systému v ČR. Obchodní etika je na vysoké úrovni.

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Mezinárodní úmluvy: Namibie je členem Úmluvy WIPO; Pařížské úmluvy (průmyslového vlastnictví); Bernské úmluvy (o ochraně literárních a uměleckých děl); PCT (Patenty); Madridské dohody (mezinárodní registrace ochranných známek); Madridského protokolu (o mezinárodním zápisu ochranných známek); Haagské dohody (mezinárodním ukládání průmyslových vzorů); WTO: Dohody TRIPS

Ochranné známky: Řídí se zákonem o ochranných známkách č. 48/1973. Namibie je členem Haagské úmluvy, WIPO, WTO a signatářem několika dalších mezinárodních smluv upravujících práva duševního vlastnictví jako je "WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT)" a Smlouva WIPO o právu autorském. Pokud chcete zaregistrovat ochrannou známku v Namibii, budete muset vyplnit samostatnou

žádost pro každou ze tříd, pro kterou chcete zaregistrovat ochrannou známku. Uplatňuje se mezinárodní třídění výrobků a služeb. Žadatelé musí předložit podepsané plné moci a osm výtisků zařízení ochranné známky v případě potřeby. Všechny žádosti jsou předmětem posouzení, zda nejsou v rozporu s již zaregistrovanými ochrannými známkami nebo ochr. známkami v procesu. Kromě toho se provádí posouzení, zda jsou splněny všechny požadavky, které vyžaduje namibijské právo.

Patenty: Namibie je členem PCT, ARIPO, WTO a Mezinárodní úmluvy. Ačkoli v Namibii existují nové právní předpisy týkající se patentové právní úpravy, které doposud nebyly provedeny, řídí se tato oblast stále ještě dle starších právních předpisů. V Namibii jsou vynálezy patentovatelné, pokud položky splňují požadavky užitečného umění, výroby nebo složení hmoty, jsou nové nebo obsahující nové zlepšení na výše uvedené, a jsou užitečné v průmyslu nebo v obchodě. Vynálezy, které jsou potenciálně škodlivé pro veřejné zdraví a bezpečnost a jsou v rozporu s morálními hodnotami ve společnosti, nemohou být patentovány.

Autorské právo: Namibie je členem Bernské úmluvy, je tak možné chránit autorská díla v této zemi stejně jako všechny ostatní členské země automaticky (více než 160 zemí), v rámci jedné žádosti. Právní základ: [Copyright and Neighbouring Rights Protection Act, 1994 \(Act 6 of 1994\)](#) as published in the Government Gazette of the Republic of Namibia on 5 May 1994; [Copyright Act 98 of 1978 \(na copyright 1997 en.pdf\)](#) ([na copyright 1997 en.pdf,](#))

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Platební styk se uskutečňuje ve volně směnitelných měnách (lze používat USD, EUR a GBP). Je možno doporučit, aby u exportu zboží spotřebního charakteru byl používán akreditiv potvrzený renomovanou bankou.

Namibijský trh je velmi solidní a zvláště renomované firmy si nedovolí nesolidní jednání.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Převážná většina trade show a konferencí se koná v sousední JAR, kterých se účastní i namibijská podnikatelská sféra. Pro rok 2011 jsou to následující:

- **POWER and ELECTRICITY WORLD AFRICA** (30. - 31.3.2011, Sandton Convention Centre, Johannesburg)
- **AGRITECH SOUTH AFRICA 2011** (24. - 27.5.2011, Royal Agricultural Society, KwaZulu-Natal (Durban)) - hlavní trade show v oblasti zemědělské techniky
- **MEDIATECH AFRICA 2011** (20. - 22.7.2011, Johannesburg) - reklama, media
- **MEDIFEST SOUTH AFRICA** (7. - 9.6.2011, International Convention Centre, Cape Town) - lékařský a farmaceutický veletrh
- **WATERTECH - AFRICA** (7. - 9.6.2011, Gallagher Convention Centre, Midrand) - vodohospodářství (zavlažovací systémy, čističky odpadních vod aj.)
- **AFRIWATER** (13. - 15.9.2011, Expo Centre Nasrec, Johannesburg) - vodohospodářství

9. Investiční klima

Investiční klima je upraveno zákonem Foreign Investment Act z roku 1990 a Export Processing Zones Act z roku 1995.

Příslušné namibijské instituce NIC a ODC nemají specifikována prioritní odvětví a podporují příliv investic do zemědělství, rybnářství, těžebního i zpracovatelského průmyslu a cestovního ruchu.

Systém pobídek se dělí podle statutu zahraniční přímé investice, a to zda se jedná o:

- registrovaného výrobce - Registered Manufacturers (nejnižší stupeň investice, výroba pro tuzemský trh);
- exportéra vyráběného zboží - Exporters of Manufactured Goods (prostřední stupeň, kdy výrobce dodává nejen pro tuzemský trh, ale i na vývoz);
- podnik Exportní výrobní zóny - Export Processing Zone Enterprises (výroba zboží pro vývoz, převážně mimo země SACU).

Pobídky jsou především v oblasti daňových úlev, školení pracovníků apod.

Základní podmínky pro příznivé investiční prostředí v Namibii existují - jako např. politická stabilita, respektování práva, fungující bankovní systém, systém investičních pobídek či infrastruktura. Za největší překážku většího přílivu investice je však považován velký nedostatek kvalitní pracovní síly. Ten brání rozvoji moderních odvětví a služeb na takové úrovni, která by zajistila konkurenceschopnost v dnešní globalizující se ekonomice.

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Rozvoj Namibie je primárně závislý na přílivu zahraničního kapitálu.

Domácí investice jsou také podporovány prostřednictvím vytváření joint-ventures se zahraničními investory a akcionářská struktura je závislá na příslušném odvětví.

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

V čele nejvýznamnějších investorů v Namibii jsou Čína, USA, Německo a Velká Británie.

9.3. České investice v teritoriu

Ekonomický úsek ZÚ ČR v Pretorii neviduje české investice v Namibii.

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Rybnářství a zemědělství jsou nejdůležitějšími investičními oblastmi.

9.5. Rizika investování v teritoriu

Přetrvávajícími nedostatky, které odrazují zahraniční firmy od investování do Namibie je korupce, mikroekonomický management, problém HIV/AIDS. Svůj vliv má také stále vysoká kriminalita v zemi.

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

Značná pozornost je věnována diverzifikaci ekonomiky a rozvoji zpracovatelského průmyslu, zpracování zemědělských produktů a ryb a také cestovnímu ruchu. Zásadní význam pro další vývoj ekonomiky bude mít také vývoj pandemie HIV/AIDS v Namibii, která je zemí s jednou z nejvyšších mír výskytu tohoto onemocnění na světě - podle odhadu OSN je nakažených až 22,5 % obyvatel. To má značný vliv na disponibilní pracovní sílu a její výkonnost.

Pro české firmy vyplývají z těchto rozvojových trendů možnosti ve spolupráci v oblasti vodního hospodářství a při případném rozvoji nových závodů na zpracování tuzemských surovin - kůží (výroba obuvi).

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

V Namibii se pro rok 2011 neočekává významná událost, která by výrazně vybočovala z trendu posledních let.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

Současné trendy:

- priorita podpory zahraničních investic
- důraz na rozvoj turistiky
- modernizace dopravní infrastruktury
- telekomunikace

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

Namibie nabízí možnost spolupráce v celé řadě oborů. ČR by se mohla zaměřit na dodávky zařízení pro energetiku; výrobky všeobecného strojírenství - obráběcí, tvářecí, tiskařské stroje, armatury; dodávky ekologických zařízení - čističky a úpravní vody a na informační a telekomunikační technologie (ICT).